

עפ"ת 52366/02/20 - מאור הלר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

08 יוני 2020

עפ"ת 52366-02-20

לפני: השופט יעקב שפסר, סגן הנשיאה

המעורר: מאור הלר

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

פסק דין

1. המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות בבית המשפט לתעבורה במחוז מרכז בתת"ע 6704-11-18 (השופט מ' כהן) בהסעת נוסעים בשכר ברכב מדברי בניגוד לסעיף 84א' לתקנות התעבורה התשכ"א - 1961. (להלן: התקנות).
2. מעובדות כתב האישום עולה, כי ביום 18.10.18 סמוך לשעה 23:15 בנמל התעופה בן גוריון, ביציאה מטרמינל 3, נהג המערער ברכב מסוג ניסאן מס' רישוי 48-052-52 והסיע ברכבו נוסעים בשכר.
3. בהמשך להרשעתו נדון המערער לקנס בסך 2,500 ₪, פסילת רישיון נהיגה לתקופה של 60 יום ופסילה על תנאי למשך שלשה חדשים למשך שלש שנים.
4. לטענת המערער הורשע הוא שלא כדיון, זאת משהסעת נוסעים בשכר ברכב מדברי מותרת עפ"י סעיף 84 א' לתקנות. המערער טוען שברשותו אישור להסיע נוסעים בתשלום ברכב מדברי. כן טוען המערער שאכן לא הייתה הזמנה מראש בכתב, אך הייתה הזמנה מראש בעל-פה, ולבסוף טוען כי אמנם טען שלא גבה שכר, אולם התכוון לטעון שהנסיעה אכן היתה מיועדת להיות בשכר אלא שטרם הספיק לגבותו בשל עיכובו על ידי השוטרים.
5. המשיבה עותרת לדחיית הערעור תוך שסומכת היא את טיעוניה על נימוקי פסק דינו של בית המשפט קמא. לטענת המשיבה אין לקבל את טענותיו החדשות של המערער ולפיהן לא הספיק לגבות שכר, טענות שמעולם לא נטענו קודם לכן והעומדות בניגוד לעדותו בבית משפט קמא בה מסר שמדובר בהסעה ללא שכר. בנוסף, לא העלה המערער מעולם כל טענה שהיא בדבר קבלת הזמנה בעל-פה, טענה העולה לראשונה בערעור.
6. עיון בתיק בית המשפט קמא מלמד, כי בדיון שהתקיים ביום 19.3.19 הודה המערער בעובדות כתב

האישום, אך טען כי העובדות המפורטות בו אינן מהוות עבירה. בתשובתו לכתב האישום אישר המערער כי הנסיעה נושא כתב האישום לא הייתה בהזמנה מראש (עמ' 1 ש' 10-11, לפרוטוקול מיום 19.3.19).

7. בדיון שנערך בבית המשפט קמא ביום 19.2.20 נשמעו ראיות הצדדים. מטעם המשיבה העידו שלושה שוטרים, אשר הגישו במסגרת עדותם מסמכים שערכו (דוחות פעולה, מזכר ודו"ח עיכוב). המערער העיד להגנתו כעד יחיד וטען מספר פעמים במהלך עדותו, כי הנסיעה היתה ללא שכר (עמ' 6 ש' 15-16, עמ' 12 ש' 12 וש' 26). כן חזר והעיד המערער בעדותו זו, כי לא היתה הזמנה לאותה נסיעה (עמ' 13 לפרוטוקול ש' 21).

8. בהכרעת דינו לאחר ששמע בית המשפט קמא את עדויות הצדדים, מצא כי המערער עבר את העבירה המיוחסת לו בכתב האישום ולא עמד בתנאי ס' 84א' לתקנות, משהודה שלא היתה הזמנה מראש, ומסר עדות כבושה וסותרת בנוגע להסעת נוסעים בשכר.

9. לאחר שעיינתי בהודעת הערעור, בתיק בית המשפט קמא ושמעתי את השלמת טיעוני הצדדים לפני, לא מצאתי יסוד לערעור.

10. המסגרת הנורמטיבית בענייננו היא הוראת תקנה 84 א' לתקנות, לפיה לא יסיע אדם ולא ירשה לאחר להסיע נוסעים בשכר או בתמורה אחרת ברכב מדברי, אלא אם כן הרכב יעמוד כולו לרשות מזמין ההסעה ולא יגבה שכר מכל נוסע בנפרד.

11. אין מחלוקת בין הצדדים כי מדובר ברכב מדברי. נראה שלא יכולה גם להיות מחלוקת כי תקנה 84א' לתקנות אכן מתירה לרכב מדברי להסיע נוסעים בשכר ובלבד שיעמוד בתנאים המפורטים בה, היינו כי הנסיעה תוזמן ולא יגבה שכר מכל נוסע בנפרד.

12. אמנם, על התביעה מוטל הנטל להוכיח את התקיימות כלל יסודות העבירה. עם זאת, משאין עוד מחלוקת שהמערער הסיע ברכבו נוסעים בשכר (כשאף לפי גרסתו שלו, המאוחרת, טרם הספיק לגבות את שכר הנסיעה בשל עיכובו על ידי השוטרים), עובר נטל הראיה אליו כדי להוכיח שעשה זאת בהתאם לדין, היינו בהתאם לתנאים המפורטים בתקנה, כלומר, עפ"י הזמנת נסיעה מראש. המערער לא זו בלבד שכשל מלהוכיח עובדה זו, אלא שטען כאמור באופן חד משמעי, שהנסיעה נושא כתב האישום בוצעה ללא הזמנה מראש.

13. זאת ועוד, מקובלת עלי הטענה כי מדובר בעדות כבושה מצדו של המערער אשר הכחיש נמרצות במהלך עדותו את עובדת היות הנסיעה בשכר. המערער אינו רשאי להביא גרסאות שונות וסותרות לעדותו, ודאי לא בשלב הערעור. על כן, לא אוכל לקבל את "פניית הפרסה" שעשה המערער בהליך שלפני, משטען לראשונה ובניגוד לגרסתו בערכאה הדיונית, כי אכן המדובר בנסיעה בשכר, אלא שטרם הספיק לגבות, וכי היתה הזמנה בע"פ לנסיעה זו לאחר שטען שלא היתה הזמנה כלל.

14. בנסיבות אלה, אך ברור שהמערער לא עמד בתנאי התקנה. ממילא לא נפלה כל שגגה מלפני בית המשפט קמא בניתוח הראיות שהובאו לפניו והרשעתו של המערער איפוא - בדיון יסודה.

15. בשולי הדברים אבקש להעיר בנוגע למרכיב ההזמנה מראש, כי עיון בהוראות התקנה אינו מלמד על הצורך בהזמנה **בכתב** דווקא. יתכן איפוא, כי לו היה המערער מעיד מלכתחילה ומוכיח שהיתה הזמנה לנסיעה אלא שהיתה בע"פ, היה הדבר מספק לצורך תנאי זה. אלא שהמערער העיד חד משמעית, במספר הזמנויות, כי כלל לא היתה הזמנה לנסיעה. על כן לא עולה בשלב זה הצורך לדקדק באופי וצורת ההזמנה הנדרשת. עם זאת, בהנתן תכלית התקנה והאינטרס הציבורי המובהק, בדבר הצורך בפיקוח ובקרה מוסדרים בכל הנוגע לציבור המשתמשים ובכללם תיירים, כמו גם היבטי בטיחות, מיסוי, תחרות הוגנת וכיוצ"ב, אך נראה סביר בעיני כי תדרש הזמנה מראש **ובכתב** להסעות בתשלום מסוג זה.
- מכל מקום, זו סוגיה שעניינה לפתחו של המחוקק ומתקין התקנות ולא לבית המשפט, המחויב בהכרעה עפ"י הקבוע בתקנות. בשלב זה, לא מצאתי כאמור את דרישת הכתב כתנאי מחייב להזמנה הנדרשת בתקנה.
16. אשר לגזר הדין: מדובר בעבירה כלכלית מובהקת שבוצעה באמצעות רכבו של המערער. כך גם עונשו של המערער שמהותו כלכלית.
- אין צורך לשוב ולהזכיר את החומרה העולה מביצוע עבירות כלכליות והענישה המרתיעה המחוייבת בעטיין, זאת בעיקר נוכח הקלות היחסית שבביצוען והרווח הכלכלי הרב הצפוי מהן למבצע, אל מול הקושי הרב בחשיפתן והנזק הציבורי לקופה הציבורית הנגרם מהן. בנסיבות אלה קבעה הפסיקה באופן עקבי, כי אינטרס הציבור מחייב ענישה מרתיעה, תוך דחיקת נסיבותיו האישיות של העבריין מפניה.
17. זאת ועוד, משהמדובר בעבירה שמהותה כלכלית מובהקת, ראוי לתת את תשומת הלב לעיקרון הידוע כ"הפנמת עלויות" (Externalities), שיש בו ביטוי לפן הכלכלי של העבירות בניסיון להביאן למצב של חוסר כדאיות כלכלית מלכתחילה, על ידי הטלת עונשים כספיים משמעותיים. מאליו ברור, שאם יביא העבריין הכלכלי בחשבון רווחיו גם את העלויות האמיתיות הכרוכות בביצוע העבירות אותן יהיה חייב הוא לשלם ככל שיועמד הוא על מעשיו לדין, יהיה בכך אולי משום תמריץ עבורו להימנע מראש מביצוען והוא יחשוב טרם ביצוע העבירה על כדאיותה, בבחינת "סוף מעשה במחשבה תחילה".
18. בענייננו, היה בית המשפט קמא ער לשיקולים הנדרשים בעת מתן גזר דינו של המערער, ובכללן הרשעותיו הקודמות, הן במישור הפלילי, הן במישור התעבורתי, לרבות עבירות דומות שביצע בעבר. כידוע, אין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בגזר דינה של הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים בהם נפלה בגזר דינה של הערכאה הדיונית טעות מהותית בולטת על פניה או שעה שהעונש שנגזר על ידה חורג באופן קיצוני מרמת הענישה המקובלת בנסיבות דומות. בענייננו לא מצאתי שנפלה שגגה כלשהי, גזר דינו של בית המשפט קמא מאוזן ומידתי ותואם את מכלול נסיבות העניין.
19. לאור האמור - נדחה הערעור.

ניתן היום, ט"ז סיוון תש"פ, 08 יוני 2020, בנוכחות הצדדים.